

COLUMN

Mr. drs. L.C. Brinkman

Identiteit is niet vrijblijvend

Onlangs werd mij gevraagd de officiële fusiehandeling te verrichten tussen de katholieke Schoenmakersbond en de protestants christelijke Schoenmakersbond. Deze kans om nog eens een zuil te zien liet ik niet voorbijgaan. Vanaf die bewuste fusiehandeling heet de gezamenlijke bond Verenigde Organisatie van Schoenmakers op Christelijke Grondslag. Is dat nu wat je met identiteit bedoelt, Brinkman, vraagt de lezer zich misschien af. Ja en nee.

Om met dat laatste te beginnen, niet in die zin dat je christelijk schoenen zou kunnen lappen. Ook zal het stikwerk niet langer houden of de zool minder snel slijten als de schoenmaker lid is van deze bond. Identiteit is dus niet een nieuw soort keurmerk van kwaliteit. Ook niet meer als een gegarandeerde omzet omdat het christelijke deel der natie zijn of haar schoenen alleen bij de bij de bond aangesloten schoenmakers laat repareren. Zoals vroeger het bezoek aan de gereformeerde bakker min of meer verplicht was, terwijl het brood van de niet-kerkelijke misschien toevallig veel lekkerder was.

Meerwaarde

Toch is hier sprake van een puur identiteitsgebonden branche-organisatie. Waarom spreekt mij dat dan wel aan? Omdat identiteit een meerwaarde toevoegt. Een meerwaarde aan de wijze waarop men zijn

branche organiseert, een meerwaarde hoe men voor zijn belangen opkomt.

Anders gezegd, men bekent kleur. Men staat ergens voor. Dit betekent even zo goed dat men ook aanspreekbaar moet zijn, aangesproken moet kunnen worden op die identiteit. Identiteit is niet vrijblijvend, identiteit verplicht. Dat geldt natuurlijk niet alleen voor identiteit vanuit christelijk gedachtegoed maar even zo goed voor bijvoorbeeld socialistisch, liberaal, pacifistisch, humanistisch, ecologisch, humanitair of anderszins geïnspireerde instellingen of organisaties. Dat identiteit verplicht, betekent dus dat men de eigen functie en na te streven doelen doorlopend moet toetsen aan de eigen zingeving. Verantwoordelijkheid afleggen aan de eigen uitgangspunten. Dan moet ook blijken of men zich nog steeds naar zijn aard onderscheidt, of dat de eigen identiteit niet meer blijkt te zijn dan een erfenis uit het verleden, waarvan het logo de lading niet meer dekt.

Neem de identiteitsgebonden omroep. Deze moet zich bij herhaling afvragen of haar programma's inderdaad datgene bieden, dat stukje extra toevoegen, dat volgens de gekozen identiteit mag worden verwacht. Bieden zij daarentegen meer van hetzelfde, dan mag ook de vraag gesteld worden: 'waar maakt u zich nog zo druk om, u onderscheidt zich in werkelijk-

heid toch niet van de ander, dus waarom ook niet meer samenwerken met die ander'. Ook hier verplicht de keuze voor identiteit.

Dat geldt ook op de identiteitsgebonden school. Leren kinderen daar, naast rekenen en taal, ook echt iets van het leven volgens de voorgestane ideologie of beperkt het zich tot een bord boven de deur. Bestuur en docenten mogen daar ook op aangesproken worden. Zo ook, een heel ander voorbeeld, de zogenaamde groene weglagers. De zienswijze van deze slaggers op vleesproductie en -consumptie komt tot uiting in de producten in de schappen. Je hoeft er niet voor te kiezen, maar als je er voor kiest weet je ook wat je krijgt of mag verwachten.

CDA

En nu het CDA, wat doen we er zelf mee? Het is in ieder geval zo dat het thans weer alle aandacht krijgt. Gelukkig maar. Het laatste congres van het Wetenschappelijk Instituut was hier een goed voorbeeld van. Maar ook denk ik hierbij terug aan de viering van ons tienjarig bestaan. U hoort mij niet pleiten voor het 'herstel van de groene familie'. Knus bij elkaar en de luiken dicht. Integendeel. Het feit dat wij politiek willen bedrijven die bepaald wordt door de christelijke uitgangspunten die wij voorstaan, dwingt ons naar buiten te kijken, en daar ook werkzaam te zijn. We zijn niet van de wereld, maar staan er middenin. Concreet vertalen wij dit vaak met verantwoordelijkheid in eigen kring durven nemen. Zaken niet op het bordje van de gemeenschap schuiven dus. Ook durven nadenken over impopulaire maatregelen, die wel nodig

zijn. Niet weglopen, niet de makkelijkste weg kiezen. We hebben dat ook weer ervaren bij het debat over de Tussenbalans. Moeilijke beslissingen over huur en huurwaardeforfait, over auto en trein. Het vraagt moed om deze beslissingen te nemen en wellicht nog meer om in zalen dit verhaal uit te gaan leggen. Zo zijn er nog heel wat lastige verhalen te bedenken over Ziektewet, eigen bijdrage in de gezondheidszorg en ga zo maar door. We mogen deze keuzen niet uit de weg gaan en eenmaal genomen moeten we ervoor gaan staan. Dat mag ook verwacht worden van christen-democraten die het woord verantwoordelijk zo hoog in hun vaandel hebben staan. Verantwoordelijkheid nemen als een stuk van onze identiteit. Identiteit verplicht ook op die manier. Het is, anders gezegd, niet een vrijblijvend verhaal over evenwicht tussen rechten en plichten. Noch alleen maar een verzamelaar voor immateriële onderwerpen met betrekking tot begin en einde van het leven. Ziekteverzuim of schoenen herstellen, het zijn praktische kwesties, als zovele andere, waarvoor praktische oplossingen moeten worden gevonden. Maar dan vooral ook vanuit het plichtsbesef dat we de boel niet op zijn beloop kunnen laten. Onze burens hebben recht op ons meedenken, meevoelen en mee verantwoordelijkheid dragen. Zo kunnen we toch ook aan onze identiteit herkenbaar zijn?

